Ч. 57 (13.006). Львів, вівторок 15. березня 1932. Pouciowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 14·00 „ Піврічно 26·00 „ Річно 48·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці і комп. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41. „ Друкарні: 29-28. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

ЛЕТЮЧКИ ОУН.

З приводу арештувань у Тернопільщині, Збаражчині і Скалатщині.

Тернопіль, 10. березня 1932.

Впродовж двох останніх місяців, від Різдвяних свят до сьогодні, політична поліція з Тернополя перевела численні арештування серед української молоді в трьох північно-подільських повітах. Арештування переведено в Тернополі й у Скалаті та в слідуючих селах: Березовиця Велика, Довжанка, Купчинці, Острів, Мишковичі і Шляхтинці, тернопільського повіту, в Добромирці, Шельпаках і Черниховцях, збаражського повіту та в Глібові, Елеонорівці, Колодіївці, Лежанівці і Теклівці, скалатського повіту — всюди під замітом приналежности до Організації Українських Націоналістів (ОУН), що скваліфіковано як злочин головної зради (з § 58. і § 59. австрійського карного закону). Число арештованих виносило кількадесять, переважно молодих сільських хлопців, за винятком кількох одиниць (емеритованого управителя школи п. Олійника з Добромірки, двох господарів зі Шельпак, дяка зі Скалата) та кількох зпоміж студентської молоді. Декого випущено вже на волю після довшого вязнення. Решта сидить дальше. Новий великий політичний процес відбудеться мабуть у Львові.

Притокою до арештувань було розкинення летючок зі сиґнатурою трьох букв О. У. Н. Зміст тих летючок звертається на ділі проти Українського Національно-Демократичного Обєднання, та передовсім проти тих, що від українських культурних, гуманітарних і господарських організацій брали недавно участь у конференції у львівського воєводи, та проти акції українських епархіяльних допомогових комітетів для голодуючих і безробітних. Автор чи автори тих летючок все те безоглядно осуджують, вважаючи людей, що беруть участь у повищих організаціях чи конференціях — національними зрадниками. Одиноким ліком на наше сучасне лихоліття вважають вони українську національну революцію, так і кінчаючи своє незугарне писання фразою: „Нехай живе українська національна революція".

Цілий текст летючок, напів грамотний, є доказом, що їх автори не грішать великою інтелігенцією чи ширшою освітою, та що зовсім не здають собі справи зі сучасних реальних відносин. Летючки розкинено в десятках сіл північного Поділля. Прибивано їх на ріжних будинках, придорожніх деревах, стовпах і давіницях, а навіть, як це було в Тернополі й у Скалаті, розкидано в церкві підчас богослуження. Такого способу пропаганди у нас ще досі не було і сам факт уживання церков до поширювання якихнебудь летючок, а тим більше нібито революційних із політичним змістом, треба без застережень якнайгостріше осудити.

У чию користь іде ця пропаганда, яку користь вона приносить, чи спричинює вона підйом духа, чи ширить деморалізацію? Ці питання ждуть відповіди і вияснення.

З так званою підпольною акцією я особисто доволі добре обзнаний з десятків політичних процесів, у яких я був оборонцем. Найчастіше підсудні, котрими з правила були молоді студенти, гімназисти або сільські парубки, не були елементом пригожим до конспірації, а їхня щирість і наївність нераз просто роззброювали. Лише виїмково були це люди рішучі і відважні, а навіть очайдушні, такі, яких вимагає революційна організація.

Очевидно, старше громадянство у підпольній роботі участи не брало і його заскакували довершені факти. Завдяки своєрідним національно-політичним відносинам, що істнують тепер на українських землях під Польщею, витворився такий психольоґічний стан у нашого громадянства, що не все холодно і критично могло воно оцінювати т. зв. революційні виступи підпольних гуртків. Наш загал, вихований ще за австрійських часів в політичному неґативізмі, творив і творить придатне підложа для виступів ріжнородних політичних шарлятанів і демагогів. В зовомогу останнім прийшла й політика наших сусідів, що на велику польсько-українську проблєму часто дивляться і досі очима Сенкевичівського Заґлоби.

Такі виступи молоді зі сиґнатурою О. У. Н., як останні на Поділлі, не йдуть у нашу користь. Є це звичайна вулична лайка на наших передових людей, людей з іменем і зі значними громадськими заслугами, яку кидають хлопці без ніяких заслуг, бо щойно відросли від землі, і деколи навіть без даних, щоби колись у майбутності заслужитися громадянству. „Праця" при помочі летючок не є тяжка і не вимагає підготовки. Такий сільський „працівник" часто-густо не здає собі навіть справи зі свого поступку чи з того, які безпосередні викличе він наслідки. Для нього звичайно вистарчає, що це якась важна, бо таємна, робота і що він робить корисне національне діло тим, що — на його думку — шкодить противникові. Зрештою грає тут ролю і сліпе наслідування: мовляв, так роблять по інших селах, то й у нас треба таке робити. Накінець такою „працею" можна заслужити дешевим коштом на імя національного героя, що бореться за краще майбутнє народу.

А наслідки? Про них — як сказано — молоді хлопці і не думають. Очевидно, не можна й говорити про підйом духа серед громадянства, коли у першу чергу обкидується болотом таки своїх передових людей. Це спричинює хіба повний упадок авторитету, на місце якого висуваються зневіра й демаґоґія. Деморалізує воно і саме громадянство, що з національної солідарности береться рятувати наших своєрідних „революціонерів" від летючок. Ще у більшій мірі деморалізує така „праця" самих „працівників". Часто до позитивної, творчої роботи навіть у своїх місцевих установах в найбутности не будуть вони здатні. Дешеве „геройство" оставить на них своє відємне тавро.

Така боротьба летючками виходить одиноко на користь нашого противника. Має він нагоду присікатися до наших легальних установ, є притока до репресій, ревізій і арештів, що у сумі ускладнює й утруднює нам нашу затяжну боротьбу. Не кажу вже про саму рідню таких „революціонерів", що має з ними безліч гризні і клопотів — коли сидять вони у вязниці — та про наших адвокатів, що ведуть їх оборону — найчастіше зовсім безплатно.

Пишучи повищі слова, я далекий від того, щоби гасити національного духа серед нашої молоді чи вчити її рабства. Навпаки, бажав би я, щоби наше молоде покоління не хилило ніколи голови перед противником та щоби безстрашно несло вперед аж до побіди чистий, несплямлений національний прапор. До такої місії мусить молодь заздалегідь приготовлятися витревалою працею над своєю освітою і повним національним освідомленням, мусить сталити свій характер та памятати на одно, що наша історія не зачинається щойно від неї та що летючками — в додатку з таким змістом, як останній на Поділлі, чи як минулорічні з „чорною кавою" — не пошкодиться противникові, зате напевно нам самим. Пайдократія ніколи і ніде не приносила і не принесе ніякої користи!

Д-р Степан Баран.

—o—

ГРОШІ КРУГЛІ — КОТЯТЬСЯ

але не розкотяться, коли їх зложите на вкладкову книжку в

в Кооперативному Банку „Дністер"

у Львові, вул. Руська ч. 20.

СИТУАЦІЯ БІЛЯ ШАНГАЮ НЕ ЗМІНИЛАСЯ.

ЖЕНЕВА. 12. III. ПАТ. Оголошено третій рапорт репрезентантів чотирьох держав у Шангаю. Рапорт звідомляє, що військова ситуація не змінилася. Одночасно оголошено кілька нових нот, що обвинувачують японців у провокуванні нових боїв, особливо біля Гаішан

Шангай.

ЙОГО СТРАТЕҐІЧНО-ПОЛІТИЧНЕ ЗНАЧІННЯ.

Думки військового.

II.

Чиж удасться японцям ця ширша акція та чи не поведе вона, як акція стратеґічно недоцільна — до краху?

Звичайно, рішення цієї останньої проблєми залежить скорше від оцінки суто-політичної, яка мусілаб користуватися даними науки про економіку і соціяльні відносини у Китаю. Мижи військовики мусимо лише ствердити стратеґічну недоцільність цілої тої японської акції. До того нашим обовязком є оцінити, що склалось на те, що японці, краще, значно краще, і міцніше озброєні та нібй то краще вивчені, понесли низку тактичних поразок на тому вузькому фронті, де чисельна перевага не рішає?

Кожний бій ділиться на декілька періодів: перший — це наближення ворога, другий — вривання в його боєвий порядок і третій — знищення спротиву цього боєвого порядку до початку відвороту чи повного знищення ворога.

Перший та другий період — це справа кермування масовими засобами боротьби: масами гармат, танків, піхотної техніки, — справа вищої та загальної тактики. Третій — це справа елементарної тактики, справа дрібної технічної підготовки, окремого борця, що мусить вже без підтримки своєї гармати, а може й піхотної техніки (бомбометів то-що) битися віч-у-віч з тими групами ворога, що залишилися.

Японці, в цілій своїй системі бою, засвоїли собі чисто західно-европейські зразки, які полягають на засновку, що гарматня підготовка та робота сучасної техніки так знищать морально і фізично ворога, що до третього періоду чергового бою він не буде всилі ставити сильніший спротив. Тому то присвячено мало уваги дрібній елементарній тактиці, — дрібному вишколові маленьких груп борців, розвиненню в них ініціятивности, вмілости поводитися самостійно в складних обставинах перемішаного бою та в середині ворожого боєвого порядку.

Китайці мають усі можливости бути краще підготовленими в цій дрібній елементарній тактиці, ніж японці. Бо вони мали кольосальну практику в цій царині підчас тих дрібних боїв, часто вуличного типу, якими повна історія майже перманентної громадянської війни, що велася і ведеться у Китаю.

До того маємо тут ще один складовий момент, — це психольоґічна конструкція китайського вояка, яку ми, учасники боїв українських армій, добре знаємо, бо „ходя" був нашим ворогом у рядах більшовицьких армій, був іноколи і співборцем. „Ходю" не деморалізували ті жахи і страхіття, що творить сучасна техніка і „ходя" спокійнесенько „мало-помало стріляй" до останньої хвилі!

Студіюючи, оскільки це можливо з газетних даних, хід боїв коло Шангаю, бачимо, як блискуче і без значних втрат переводила японська армія перший і другий етап наступної боротьби, де неподільно панує маса і масова техніка, і як ломається, спиняється і розбивається наступ тоді, коли треба дрібними ділами знищувати кулеметні гнізда, вузли відпору, внутрі ворожого, проломаного і розірваного розташування, себто в третьому періоді. І знову відкочується буруи атаки і котиться нова хвиля, ломаючи все на шляху, але зникає, розбившись об дрібний спротив.

З досвіду 1905 року, з дослідів пізніших часів, знаємо, що японці швидко вміють використати боєвий досвід куплений ціною крови. Вміють перевчитися на полях боїв, але мусимо ствердити: східні погляди на значіння людини і дрібних діл в останню хвилину бою, на значіння психічної витрівалости борців — перемогли під Шангаєм.

Це дає надію і вигляди тим, хто може протиставити економічній силі та технічній підготові лише силу духа і психічну витрівалість, питомі тим нашим бойцям, що творили чудеса без набоїв і техніки.

Останні події під Шангаем і швидкий відступ китайців у напрямку на Нанкін, що почався без тактичної пресії японців, є лише доказом нашого твердження. Не витримало китайське командування, а не рядовий вояка. Відвороту китайців японці спершу навіть не зауважили. Відійшли китайці по перше лише на ті 20 клм., яких вимагали від них японці, а може тихцем „радили" й інші. Пригадаємо лише сумної памяти „річи" в роках 1918—1919—1920. Тепер далі котяться китайці вже майже без тактичних боїв, майже лише під стратегічними загрозами, які впливають більше на душу командування ніж на душу вояки. Пригадаємо лише відворот польської армії в 1920 році.

Та одночасно вже проголошено манджурську самостійну республику з диктатором на чолі (все в історії повторюється!). Отже політично-стратегічна мета японців добута, а з нею створена підвалина і вихідна для дальших операцій і на півночі, про які ми вже писали.

Так можна оцінювати з військового погляду ті події, які являються продовженням далекосхідного конфлікту, який доказує, на жаль, що завжди ще є вірні слова „залізного канцлера" Бісмарка: „великі питання у житті народів вирішують лише залізом і кровю". Живемо в часах „розброєння", але мало відомий загалові генерал-пацифіст Персен у своїй невеличкій книжці: „Армія завтрішнього дня" (L'armée de demain) стверджує, що „можна знищити всю зброю на цілім світі, та не знищити війни, поки суспільний устрій людства не усуне неминучости вирішування деяких питань фізичною силою".

Жевніце коло Праги, ЧСР. 7. III. 1932 р.

Всеволод Петрів

ґен. штабу ґенерал-хорунжий.

За допомогу голодуючим.

Внесення ч. 19. послів з Українського Клюбу та Української Соціялістично-Радикальної Партії в справі уділення негайної помочі населенню, яке замешкує Карпати у Львівському та Станиславівському Воєвідстві, а яке доторкнула з причини господарської кризи катастрофа голоду.

Зі всіх сторін краю доходять вістки про важке господарське положення села, про його зубожіння, про брак якогонебудь зарібку — та про страшний наслідок цього господарського стану — голод. Одначе найприкріше відчуває нинішню господарську крізу українське селянське населення гірських околиць в Карпатах, яке жило із заробітків при вирубуванні, вивоженні і сплавлюванні дерева з гірських лісів, та з випасу худоби. Теперішній брак тих заробітків та брак збуту на худобу, або низькі її ціни приносять населенню просто катастрофу. Щоденно приносить рівно українська як і польська преса алярмуючі вісти про поширювання голоду в гірських околицях. Населення цілих околиць не має вже сьогодні навіть найпотрібніших засобів поживи, а цілі його маси, оставляючи в хаті родину, йдуть на доли, щоби вижебрати кусок хліба собі і для родини.

Стан гірського українського села є розпучливий. Населення гірських околиць заробляло виключно при вирубі, вивоженню та сплавлюванню дерева в державних та у приватних лісах. Денні заробітки перед около 3-ма роками при вирубуванні ліса виносили около 6-ти золотих денно, а при сплавлюванні дерева около 8 зол. денно, сяг привезеного до міста дерева калькулювався на около 70 зол. Лише малий відсоток населення працював у рільництві, та при каменеломах (будові та консервації доріг), а решта заробляла на лісних роботах, або при випасі худоби. У тих околицях вирубувано річно сотки тисяч кубічних метрів дерева, а міліони золотих впливали до гірських сіл з цього заробітку, котрі становили підставу буття тутешніх мешканців.

Нинішний застій у деревному промислі спричинив цілковитий застій вирубу, вивозу та сплавлювання дерева так, що населення не має жадного заробітку в галузі лісного господарства. Оскільки навіть якась приватна фірма вирубує дерево, то денний заробіток такого „щасливого" робітника, — виносить наслідком великої подачі працюючих рук лише 2 золоті денно, які не вистарчають навіть на виживлення самого робітника, а не то цілої його родини. Доставлений до міста сяг опалового дерева калькулюється нині на около 18 зол. Дохід із заробітків, оскільки вони ще істнують впав уже на 75 проц., дохід з випасу худоби впав навіть на 90 проц., а головний споживчий артикул для населення тих околиць, це є кукурудза, впала на 30—40 проц. у ціні. Наслідком тої диспропорції цін, мешканці тих околиць, що уходять навіть за заможніших мусять позбуватися по найнижчих цінах субстанцій свого господарства, це є худоби, а навіть і землі, щоби у нинішних умовинах виживити свою рідню — а бідний, котрий жив досі виключно з заробітку є зданий на катастрофу голоду. Є села, де від місяців не бачив ніхто соли ні нафти. Смертельність, особливо серед дітвори зростає у застрашаючому темпі. Коли цей стан річи не зміниться — грозить українському гірському селу повільне вимирання. І вкінці, як невіддучне явище повищого безнадійного положення — поширюється у гірських околицях щораз більше лихва у найбільше руйнуючих формах. Але з боку децидуючих чинників брак усякого заінтересування громадськими наслідками цеї лихви.

Супроти повищого підписані вносять: Високий Сойм зволить ухвалити: Сойм взиває Уряд прийти з негайною допомогою населенню що мешкає в Карпатах Станиславівського й Львівського Воєвідства і терпить наслідком господарської крізи страшний голод та видати безсторонно якнайдальше йдучі зарадчі розпорядження проти руйнуючої село лихви.

Варшава, дня 7. березня 1932.

Внескодавці.

Дальше обмеження управи цукрового буряка.

Міжнародній Цукровий Інститут у Газі має в пляні зменшити на цей рік знову площу управи як цукрової тросці, так теж і цукрового буряка на те, щоби нова продукція не перепиняла в продажі великих запасів цукру.

Союз продуцентів цукру на острові Джаві погодився зредукувати продукцію цукру з теперішньої скількости 2,900.000 тон на 1,400.000 тон у 1933 році, якщо зредукують теж управну площу цукрового буряка. У звязку з тим йдуть тепер приготування до цього пляну для приділу площі цукрових буряків між поодинокі держави та означення їх експортових континентів на слідуючу кампанію. Голова Міжнародного Цукрового Інституту Чедбурн хоче радикально зменшети управу цукрового буряка в Европі і таким чином вирівняти надпродукцію цукру. У звязку з тим обмежать управну площу цукрового буряка і в нас, хоч вже в попередньому році зменшено її на 15 прц. Польща мусить погодитися на ці обмеження, бо згідно з умовою держав, продуцентів цукру, вивозові контингенти не можуть переступати означених квот і зі зменшенням загальної продукції зменшується вона автоматично і в поодиноких державах.

Ці загальні обмеження в управі цукрового буряка відібються далі відємно на наших хліборобах, яких цукроварні узгляднюють і так далеко менше при контрактах ніж поміщиків. *(Хр.)*

—o—

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 15. БЕРЕЗНЯ 1932.

МИКОЛА ГОЛУБЕЦЬ.

Святощі княжого Львова.

Костел св. Івана Предтечі.

У закутині Старого Ринку, у підніжжа Замкової Гори, в тіні велитенської Поступової Синагоги (1845), ховається перед оком прохожого автентичний памятник культури й релігійної толеранції старого, княжого Львова. Маємо на думці невеличкий розмірами, скромний архитектонікою, але безцінний своєю хоча й замаскованою старовиною **костелик св. Івана Предтечі** на Жовківському передмісті.

Слава старовинности цього памятника не сьогоднішня, з виїмковим теж пієтизмом ставились до нього письменники й хронографи давно минулих століть. Перший хроніст домініканського чину в Польщі Ходикевич*), опираючись на ближче нам невідомих, але без сумніву апокрифічних домініканських документах посувається навіть до того, що дату заснування нашого памятника переносить поза усталену дату заснування самого Львова, звязуючи її з місійною діяльністю Якинта Одровонжа, що, як відомо, промандрував у свій час усю Україну, добиваючись до самого Київа. Ходикевич оповідає, що „Якинт Одровонж прийшов на Русь в 1223 р. і зразу в місті, де є тепер столиця Руси, звана Львів, під горою, невеличку церкву св. Івана з товаришами побудував"... У пізніших домініканських документах, а саме у вязці актів „De causa Armenorum" XII. 473. читаємо, що „monasterium fundatum est ante anno D. 1297. in curia principis et coenobii eo S. Basilii monachorum".

Черговий хроніст церковного життя у Львові, крилошанин Піравський ще в 1615. р. пише про костел св. Івана, мовляв „ця церква є (у Львові) найстаршою". Коло 1250. р. управляли ним черці чину св. Василія, вслід за чим установили при ньому деканію, влучуючи костел до юрисдикції латинської капітули у Львові. Якіж були василіяни, та на якій правній основі прилучили костел до лат. капітули, Піравський не може сказати, але записує ці відомости як факти, оперті на автентичних документах.

Розмірно дуже вчасно, бо вже в 1368 р. повстає спеціяльна монографія про наш памятник зпід пера львівського архівара К. Відмана*) й з того часу не сходить св. Іванський костел з орбіти зацікавлення всіх, що при тій чи іншій нагоді писали про старовину нашого міста. Щоправда остаточного наукового опрацювання наш памятник покищо не діждався, алеж ця незавидна доля застріла нетільки його. А заслугує він на таке опрацювання хочби як один з дуже небагатьох автентичних свідків життя старого княжого Львова, про який втерлася легкокрила фраза, мовляв, княжий Львів був деревляний і нічого з памятників його архитектури до нас не збереглося. Побачимо, що саме костел св. Івана поруч церкви св. Миколи є наявним доказом нестійноси такого переконання.

Як відомо, основник Львова князь Лев Данилович, був одружений (1250 р.) з дочкою угорського короля Белі IV. Констанцією, що в протилежності до свого православного мужа була католичкою і не тільки що не покинула свого віроісповідання, але переняла на себе ролю покровительки католицизму на українському сході.

Лев Данилович, пройнятий виїмковою на свій час і умово релігійною толеранцією, не тільки що не робив своїй дружині труднощів у виконуванні релігійних обрядів у її віроісповіданні, але йшов назустріч культурним зусиллям цілої низки угорських місіонарів-домініканців, що небаром заметушилися на дворі Констанції. Наявним доказом і донині збереженим памятником релігійної толеранції Льва Даниловича й був святоіванський костелик, що повстав поблизу княжого двора. Виїмково скромні розміри (6×8 м.) його первісного зрубу, що в парі з тим зберіг риси романського стилю й середньовічну техніку кладки стін свідчить про те, що костелик був радше надворною капличкою для Констанції і її католицького окруження, щоби а так послужити гробницею для своєї фундаторки. Про похоронення Констанції в підземеллях св. Іваньск. костела й про чуда, які мали діятися на її гробі каже традиція, закріплена пізнішими хроністами Львова, м. і. й згаданим уже крилошанином Піравським.

По смерти Констанції управляли св. Іванським костелом домініканці, які щойно після наскоку на Львів польського короля Казимира мусіли тікати зі Львова, спасаючись перед протикатолицькою реакцією, розпутаною агітацією, якої жертвою впав останній суверен Галицько-Володимирської волости князь Юрій II. Скористали з цього вірменські черці чину св. Василія, що заняли костелик і доволі довго в ньому господарили. Домініканці не підносили до них претенсій навіть тоді, коли вернули до Львова, разом з тим як над Руською Землею угрунтувалася влада польського короля Казимира.

Казимир переніс центр Львова на нижче місце й в обсязі мурів нового міста найшлося місце для домініканців і їх нового монастиря з величавим, уже готицьким костелом. Щойно пізніше, в XVI. в. пригадали собі домініканці на свої претенсії до св. Іванського костела й почали процес з вірменами, але не виграли його, бо в справу вмішалася львівська капітула, що загорнула костел для себе. Перипетії цього процесу зберігаються в домініканському архіві, але на історію нашого памятника вони не кидають надто багато світла.

Так чи інакше вірменські василіяни, що ще були довго перед принняттям унії вірменами католиками-уніятами, не тільки вдержали св. Іванський костел, але могли похвалитися щедрістю прихильних до себе вельмож.

У 1371. р. наприклад Ян руський староста Ві... надав костелови св. Івана й монастиреві св. Василія при ньому село Головицю, а [illegible]

*) „De rebus gestis in provincia Russiae Ordinis Praedicatorum Commentarius" — libris XI digestus etc. — Berdyczoviae 1780

*) K. Widman: „Kościół św. Jana Chrzciciela we Lwowie" — „Strzecha" 1868. Відтак вийшла ця розвідка поширена й доповнена осібно брошурою.

Поважна невдача Б. Б. на Волині.

Збори Луцької Просвіти.

Загальні Збори Луцької Повітової Просвіти, що має біля 130 філій по селах, викликали більше зацікавлення, ніж можна було сподіватися. До тих зборів (вони відбулися 6. березня) ішла досить помітна підготовка, як устна, так і пресова, у двох крайніх таборах — „певних" і сельробів. „Україн. Нива" від кількох тижнів „обстрілювала" Просвіту з усіх боків, щоби морально її зруйнувати й легше захопити „фронтовою атакою" на загальних зборах, що заздалегідь обіцяв перевести б. голова п. П-ський. Пресова кампанія відбилася й на сторінках місцевої польської преси, ба навіть у „Краківському Курері Цодзенному", які „інформували", що буцім-то за впливи в Просвіті борються: група „безпартійного" п. Петриківського, б. сенатора з радикальної листи, а нині „ріднохатівця", УНДО на чолі з Островським і сельроби.

Тому й не дивно, що на збори прибуло понад 250 філіяльних делегатів і місцевих членів. Зборами проводив п. П. Бондарук. Б. голова п. Петриківський, доповнюючи звіт з діяльности Просвіти, почав вихвалювати свої політичні „сальтомортале", доказувати їх необхідність, робити прозорі натяки на „нельояльність" інших і т. д. Збори не дали йому докінчити цього „вірую", почулися вигуки: провокація, демагогія і т. п. Врешті постановили не допускати подібних політичних промов.

Другим гострим моментом були вибори голови Просвіти. На кандидатів зголошено: Вачевського (сельроб), В. Островського й б. голову Ев. Петриківського. В. Островський зняв свою кандидатуру, але на просьбу зібраних згодився кандидувати. Висліди були несподівані: Вачевський одержав 91 голосів, Островський 87 і Петриківський 81. З огляду на те, що для вибору голови треба абсолютної більшости голосів, кандидатура п. Петриківського відпала. Між першими двома кандидатами треба було перевести друге голосування.

Сельроби зняли дику бучу, домагаючися визнати головою їхнього кандидата і врешті демонстраційно почали покидати салю; інші стрималися від голосування. При другому голосуванні п. Островський одержав 134 голосів, себто таки більше, ніж половину первісно голосуючих, а сельробівський кандидат 4. Вибір присутні зустрінули оплесками.

До ради і на голови 4-х секцій, поза членами попередньої ради п. Глущуком (заступн. голови) й Ів. Бондаруком (скарбник) обрані самі представники молодої ґенерації: заст. голови п. О. Сакаль, секретар Ол. Проскурня, голова к.-осв. секції М. Тарасюк, муз.-драм. Ар. Сало, бібліотечної С. Авдієнко й орган.-допомогової панна Веремчуківна.

Збори Луцької Просвіти є найкращою ілюстрацією волинської дійсности. Робота „певних" (про що нераз говорилося в „Ділі") значно скріпила крайні ліві елементи, що вже одержали при першому голосуванні найбільше голосів. Прихильника-ж „певних" п. Петриківського, селянство нині також відсунуло від керми Просвітою, як у минулому році відсунуло п. Власовського й Ковалевського. Ці факти багато говорять тим, що вміють думати.

Збори ще раз ствердили й те, що національно настроєні громадяни є найменше зорганізовані й активні. І лише „сельробівський грім" змусив їх очуняти й збитися докупи при другому голосуванні. На жаль, інші „громи" поки що не спонукують їх до подібного гуртування. А чи не час уже?

Учасник.

Святочний Руханковий Вечір „СОКОЛА-БАТЬКА"
у вівторок, 15. III. 1932 р. в год. 7.15 веч. в салі Гемісн. Палати у Львові. Подробиці в афішах.

КИТАЙ ОТЯГАЄТЬСЯ З ПЕРЕГОВОРАМИ.

ШАНГАЙ, 12. III. ПАТ. Тому, що багато спірних точок вимагає ще вияснень, не можна надіятися, щоби переговори між Китаєм і Японією розпочалися в найближчому часі. Японці хочуть, щоби китайці означили ясно свої домагання, а китайці, як зачувати, не хочуть приступити до дискусії над справою установлення невтральної смуги в Шангаю.

—o—

КИТАЙСЬКІ ОБВИНУВАЧЕННЯ.

ШАНГАЙ, 12. III. ПАТ. З урядових джерел в Нанкіні повідомляють, що Китай уважає манджурський уряд нелегальною організацією, яку підтримує Японія, і вона буде відповідати за вчинки манджурського уряду. Шеф цього уряду підлягає карі за злочин державної зради. Одночасно урядові кола обвинувачують Японію в нарушенні пакту Союзу, трактату 9 держав і ін.

—o—

ВИБОРЧИЙ МАНЕВР ГІНДЕНБУРҐА.

КЕНІҐСБЕРҐ, 12. III. ПАТ. Одна з місцевих ґазет принесла вістку, мовляв, із кол близьких до Гінденбурґа, що на випадок, якби Гінденбурґ не дістав більшости голосів у Сх. Прусах, він позбудеться маєтку Нойдек у Сх. Прусах і замешкає в Прусах Зах. Маєток Нойдек Гінденбурґ дістав як почесний дар.

—o—

МАДЯРЩИНА ОБМЕЖУЄ ЗАСІВ ПШЕНИЦІ.

БУДАПЕШТ, 12. III. ПАТ. В міністерстві земельних справ відбулася конференція, на якій рішено зменшити посівну площу пшениці на Мадярщині. Причиною цього зменшення продукції є неможливість збуту мадярської дорого випродукованої пшениці за кордоном.

—o—

НОВА РЕЗОЛЮЦІЯ СОЮЗУ НАРОДІВ.

ЖЕНЕВА, 12. III. ПАТ. Головна комісія надзвичайного збору Союзу Народів вирішила в справі китайсько-японського конфлікту резолюцію, яку приняло теж пленарне засідання. Для продовжування акції Союзу вибрано новий орган, зложений з 12 членів. У склад цього органу увійшли теж представники Швайцарії, Чехословаччини, Колюмбії, Португалії, Мадярщини й Швеції.

Радянський Союз не хоче інтервенції.

Ліквідація автономної Молдавії. — Комуністи-поселенці на західних кордонах Радянського Союзу.

Кореспондент „Н. Рѣчи" повідомляє з Києва, що всі молдавани, мешканці т. зв. молдавської автономної республики, одержали приказ приготовитися до переселення у глибину Рад. Союзу.

Більшовицька влада дає таке вияснення ліквідації автономної молдавської держави: Румунія та Польща приготовляють воєнну інтервенцію одночасно з Японією та з тією метою увійшли в тісний контакт із вождами сепаратистичного руху на Україні. Більшовицька влада рішила перевести „чистку" населення у прикордонній области на межі Польщі та Румунії. Тому теперішнє населення автономної молдавської республики (около 248.392 душ) вивезуть у центральні округи Радянського Союзу.

Прикордонні области заселять поселенцями з центральної Росії — комуністами — вірними підпорами радянського ладу. Це нове населення на кордонах Польщі та Румунії зорганізоване на воєнний лад — даватиме чимало пропаґандистів до висилки в сумежні держави.

божний вірменин Тайчадин вивінував наш костел доволі щедро.

Із дальшої історії св. Іванського костела знаємо, що ще в 1386—1396. роках був він в управі василіянина Івана, що мабуть був останнім представником свого вимираючого чину, бо вже в 1415. році творить св. Іванський костел дотацію пребенди одного з крилошан латинської капітули, якому теж віддано нагляд над останніми могіканами першої вірменської унії. У 1564. р. втілено св. Іванську деканію до латинської капітули силою розпорядку папського нунція Коммендонія; що з тим розпорядком не було все як слід, свідчить новий процес, який в 1624 р. виточило місто перед короля, називаючи забрання св. Іванського костела й ґрунтів безправством капітули.

У відповідь на це капітула в 1630 р. рекурсує проти рішення королівських комсарів, що відчинили св. Іванську деканію юрисдикції міста. Процес тривав довго й остаточно місто таки одержало посідання раз захопленого костела та його майна.

У 1694. р. вилили для нашого костела невеличкий дзвін, який завісили на т. зв. сиґнатурці, що змістилась посередині даху, а коли її після одної з війнов усунули, завісили тільки на вівтарнику причілку костела. В 1749. р. згорів костел майже до тла й у стані румовищ перетривав до 1836. р., коли його основно відновили. Ця обнова була одною з найбільших, а в парі з тим одною з найменше вразливих на залишки старовинного характеру нашого памятника. Чого не змогла пожежа, того доконала рука варварського реставратора. Крім самого масиву костельної нави не залишилося вже тут нічого, що нагадувалоб на походження костела з половини XIII. віку. Наскільки нещасливою була ця обнова під оглядом консерваційних вимог, настільки скандальною була щодо свого технічного переведення. Вистане завважити, що добудоване тоді підсіння при вході оперто на домовинах костельного кладовища і не довго треба було ждати, щоби так само підсіння як і сам костел не почали рисуватися й грозити упадком.

(Докінчення буде).

—o—

Анкета про відносини в більшовицьких вязницях.

„Журналь де Женев" з 7. березня містить статтю про анкету, уладжену Соціялістичним Інтернаціоналом про жахливі відносини, пануючі в радянських вязницях та на засланню в Сибірі, Туркестані та на Соловках. Головою анкетної комісії є Люї Брукер, один з провідних бельгійських соціялістів. З нагоди цієї анкети нагадується вислів Бухаріна, який на запит, чи на Радянщині є інші партії, крім комуністичної, відповів: „Так, але одна панує, а всі інші у вязницях". В анкеті стверджується, що на Радянщині панує режім дуже подібний до царського, а соціялістичні партії мусять працювати конспіративно, ховаючись. Зазначено докладно, якими нелюдськими засобами ДПУ вимушує зізнання увязнених та примушує до провокаторської служби. Але ще гірші, ніж у вязницях, муки на засланнях та в концентраційних таборах: замкнені камери, ліжка без накриття, брак світла, води, опалу, розстріли під вікнами, аларми, що нищать нерви і т. ін. Засланням радянський уряд намагається свідомо знищити своїх противників морально і фізично.

Ця анкета мала для нас тим більше значіння, що стверджує все те, що говорять українські втікачі з соловецького пекла, і що так по мистецьки змальовує у своїх книжках Віталій Юрченко. Ця анкета може бути добрими ліками для всіх українців, заражених радянофільством.

При цій нагоді треба нагадати, що на найближчих зборах Ліґи Прихильників Союзу Народів в Брюселі, має бути оголошена анкета про становище вязнів та засланців на Радянщині, переведена на пропозицію українського делегата при Лізі Прихильників Союзу Народів.

(Укр. Бюро в Женеві.)

Японські пляни в Манджурії.

ТОКІЮ, 13. III. ПАТ. Вправді Японія приняла резолюцію Союзу Народів з 30. вересня м. р., однак можливе, що японські війська залишаться довший час у Манджурії. Встановлення нового устрою в Манджурії змінює цілковито ситуацію, тому мусять залишитися там військові відділи, щоби забезпечити спокій та лад, доки сама манджурська держава не зможе цього зробити.

—o—

Розстріли українських втікачів над Дністром.

„Журналь де Женев" та інші европейські часописи декілька разів подавали відомости про масакри більшовицькою прикордонною сторожею втікачів з України та про бої між українськими селянами та військовими частинами ДПУ в прикордонній смузі. Ці вістки дуже на часі з огляду на побут більшовицької делеґації в Женеві, яка демагогічна акція зустрічає збільшену протиакцію протибільшовицьких кол Европи.

(Укр. Бюро в Женеві.)

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Мистецьке життя

Новий мистецький журнал.

1. квітня виходить перше число чвертьрічника „Мистецтво" за перший квартал ц. р.

„Мистецтво" буде ілюстрованим журналом, що міститиме статті з обсягу українського і чужоземного малярства, графіки, різьби, будівництва, ужиткових мистецтв, хатньої культури, мистецької технольогії, реставрування, статті із теорії мистецтв, монографії про окремих мистців і мистецьких напрямів, сучасних і минулих.

„Мистецтво" буде подавати оцінки та рецензії всіх українських та частинно чужих цікавих видань, виставок.

Журнал видає Асоціяція Незалежних Українських Мистців. Редакційна колегія: М. Бутович, М. Драган, П. Ковжун, М. Осінчук і В. Січинський. Адреса редакції: Львів, Вроновська 20. Адмініструє журнал В-во „Ізмарагд", Львів, Косцюшка 5. Окреме число коштує 6 зол., піврічно 11 зол. і річно 20 зол.

Реорганізація мистецької школи.

В Камянці Подільському переорганізували знану мистецько-промислову школу в „Порцеляново-шкляну"

Українські поштові марки в СРСР.

На всесоюзному конкурсі на поштові марки СРСР першу премію одержав наш мистець В. Касіян. Він представив марки 4 ріжних зразків, а саме: 1. Шевченко, 2. Франко, 3. Бригада ударників і 4. Вугільний фронт.

Успіхи української графіки.

У берлінському журналі „Ґебраухсграфік" з лютого 1932 р. находимо статтю Л. Каплана „Модерна графіка України" з ілюстраціями Бляна, Довгаля, Котляревської, Падалки та Фрадкина. Незабаром в тімже журналі будуть уміщені матеріяли про зах.-українську графіку.

Мистецька Украініка.

У „Прагер Пресее" з 11 березня ц. р. находимо замітку про катальог Музею Мистецтв Всеукраїнської Академії Наук, виданий у Київі 1931, ст. 72, ілюстр. 48, і про другий катальог цього Музею „Мистецтва країн Ісляму", виданий у Київі 1930, ст. 120, ілюстр. 23.

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

Дрібні вістки.

Процес проти винуватців замаху на радника німецької амбасади в Москві, Штерна і Васелева відбудеться 18. квітня і буде трансмітований московською радіостацією.

Міністер закорд. справ Залеський приїхав на похорони Бріяна до Парижа і візьме участь у конференції з премієром Тардіє в справі економічної відбудови наддунайських держав.

Страйк у копальнях домбровського басейну тревав дальше. Страйкує 8.622 робітників.

В московських радянських колах надіються нових боїв між китайськими та японськими військами біля Шанґаю.

———o———

САМОГУБСТВО КРОЙҐЕРА.

У Парижі застрілився сірниковий король Івар Кройґер. Причина: фінансова скрута та нервовий розстрій. Тому рік Кройґер дав Польщі міліонову позичку за монополь.

АРЕШТУВАЛИ МИТЛЮКА?

Польські джерела повідомляють, нібито до станиславівських властей прийшли вістки, що в Берліні арештували Миколу Митлюка, за яким польська поліція розписала була стежні листи у звязку з нападом на почтовий амбулянс біля Печеніжина. Два інші, яким закидають співучасть у нападі, а то Кукурба та Барницький втекли до Клайпеди. Чи Митлюка видадуть польським властям невідомо.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО УВО.

У Бережанах почався 9. березня перед судом присяглих процес проти 5 молодих українців: Мик. Ставарського, Гар. Єналя, Ів. Нижника, Вас. Лотоцького, Ів. Рибіцького. Їм закидають приналежність до УВО. (підпал стирт гр. Русоцького в Липиці Дол.). Боронять адв. д-р Бемко та Західний.

ПІД ЗАКИДОМ НАПАДУ НА ПОЧТУ В ТРУСКАВЦІ.

Як ми вже свого часу повідомляли, з дрогобицької тюрми випустили обв. Бутрина, якому закидали участь у вбивстві Голувка. Інших здогадних спільників убивства: Сенишина, Криська та Кобільника перевезли до арештів у Самборі. Тепер їм закидають участь у нападі на почту в Трускавці. До львівських „Бриґідок" перевезли зі Самбора Зен. Косака, якому також закидають участь у згад. нападі.

ЗБОРИ С. У. А.

У суботу відбулися у Львові в салі „Бесіди" збори Союзу Українських Адвокатів. Головою вибрали: д-ра Костя Левицького, заст. голови д-ра Мих. Волошина. До виділу війшли: д-р Глушкевич, Ганкевич, Надраґа, Назарук, Паньківський, Старосольський, Щуровський.

ХРИСТ.-ДЕМОКРАТ НАЗИВАЄ УКРАЇНСЬКИХ ВОЯКІВ БАНДИТАМИ.

У суботу на зас. сойму при дискусії над інвалідськими рентами пос. **Кардіні** (ХД) виступив проти того, щоби укр. інвалідам признати ренти, бо між ними були бандити. Пос. **Арцішевський** (ППС) не зголжується на те, щоби не признати інвалідських прав українцям, які боролися за незалежність свого народу. Як падала Росія й Австрія не було ще унормованих кордонів, усі народи боролися за незалежність і годі сказати, щоби ті українцібули ворогами польської держави. Пос. **Великанович** спростовує твердження, начеб українська армія в 1918-19 р. не була армією. Ті вояки боролися за права, голошені Вільсоном. Українську армію приневолила до війни з польською армією істор. конечність. Це не було повстання проти польської держави. Українська армія віддала прислуги польській державі, коли за Збручем боролася проти більшовиків. Пос. Кардіні вжив несмачного порівнання, називаючи українських вояків комуністами. Пос. **Скрипник** (ББ) група Певного) заявляє, що для українців факт признання українцям прав воєнних інвалідів є цінний, бо стверджує, що більшість польської суспільности без огляду на тяжке госп. положення якслід оцінює інтенції уряду, що дає інвалідам б. армії Петлюри користуватися правами нарівні з інвалідами поляками. Пос. **Загайкевич** сказав, що кидання плям на українську армію пос. Кардінієм це щось таке, на що годі найти слова для схарактеризування. Бульоб нижче чести відповідати на обиди, що український вояк був бандитом і садистом. Українська армія була й буде для українців святістю.

У голосуванні відкинули всі меншинні поправки і закон приняли в 2. читанні. Третє читання буде на одному з найближчих засідань.

———o———

ОСТАННІ ВІСТИ

ВИБОРИ ПРЕЗИДЕНТА НІМЕЧЧИНИ.

Оконечний вислід голосування.

БЕРЛІН, 13. III. ПАТ. Год. 2. після півночі. Оконечний вислід голосування в усій Німеччині зі застереженям, що прийдуть деякі поправки, є такий: **Важних голосів віддали 37,625.219.** З того одержали: **Гінденбург** 18.000.659.304, **Гітлер** 11.325.573, **Тельман** 4.980.398, **Дістерберг** 2,559.092, **Вінтер 111.452.** Решту голосів уневажнили.

Тому, що забракло небагато голосів, около 150.000, Гінденбург мусітиме станути до другю виборів. Доповняючі вибори відбудуться 13. квітня.

З повищих даних виходить, щ при тісніших виборах виберуть Гінденбурга. Тісніші вибори відбудуться 13. квітня.

„Гінденбург помер".

БЕРЛІН, 13. III. ПАТ. Гітлерівці у виборчій кампанії взялися були навіть на такий спосіб, що поширювали вістку буцімто Гінденбург помер. Ця вістка викликала була затріводження. Та небаром показалося, що це був виборчий трік. Гітлерівці поширювали летючку, що Гінденбурґа побив грець, що до нього до ліжка покликали Гітлера. Урядово цю чутку зараз заперечили та повідомили, що Гінденбург, як звичайно, був рано на проході, потім приняв рапорт держ. секретаря і цікавиться перебігом виборів.

Управа нац.-соц. партії ствердила, що з розповсюдненими в Гарбурзі чутками не має нічого спільного.

ПОМЕР КАРЛО ЖІД.

ПАРИЖ, 13. III. ПАТ. Помер тут відомий економіст, професор Карло Жід.

ВІДНАЙШЛИ ЛІНДБЕРҐОВУ ДИТИНУ?

ЛЬОНДОН, 13. III. ПАТ. Тут одержали вістки з Америки, що в місті Кросвіл у стейті Тенесі придержали чотирьох людей, які мали дитину похожу до опису Ліндберґової дитини. Повідомили телефонічно Ліндберґа та подали йому опис дитини. Ліндберґ відповів, що дійсно йому здається, що це його дитина та відлетів літаком до Кросвіл. Потвердження вістки покищо нема.

ПІСЛЯ САМОГУБСТВА КРОЙҐЕРА.

ПАРИЖ, 13. III. Обговорюючи фінансові труднощі Кройґера французька преса твердить, що найдразливішим пунктом Кройґера був відомий портфель держ. кредитів, у якім Німеччина фіґурує як довжник у висоті 3 міліярдів. Кройґерові підприємства потерпіли не так наслідком заг. світової кризи, як наслідком того, що в Німеччині вмістив ті три міліярди, які самособою, як усі кредити, заморозилися. Кройґер потребував моментально грошей на сплату своїх зобовязань. Тому зрозуміле, що належав до тих, що домагалися першенства, щоби Німеччина заплатила приватні довги перед репараціями.

СТОКГОЛЬМ, 13. III. Тутешня преса обговорюючи Кройґерову смерть, взиває до спокою. Представники політичних і економічно-фінансових сфер впевняють, що труднощі вдасться побороти, коли лише населення не дасться захопити паніці.

———o———

ШАХИ.

Т. У. Ш. — З. Ж. У. П. $6\frac{1}{2} : 3\frac{1}{2}$

Останні змагання за мистецтво Львова закінчило Т. У. Ш. гарною перемогою над кандидатом до першого місця З.Ж.У.П., здобуваючи тим самим мистецтво Львова у весняному сезоні.

Спростування на спростування.

Ще про конскрипційні зловживання в Павлокомі.

У звязку із спростуванням Воєвідства дотично зловживань, поповнених конскрипційними комісарями в громаді Павлокомі, березівського повіту, поміщеним у „Ділі" з 3. березня 1932. ч. 47, котре минається з правдою, просимо помістити у Вашому часописі отсе: Фактом є, що в Павлокомі ані одного двомовного переписного аркуша хочби на показ не було; комісарі Станіслав Лень, Станіслав Маньковскі й Іван Васараб, які переводили спис населення в Павлокомі, на домагання громадян: о. В. Паславського, п. Н. Левицького, Андрія Коштовського, Розалії Карпи й інших заявили, що двомовних аркушів не мають.

Правдою є, що списовими комісарями призначені були старостом відпоручники громади, але правдою є також те, що тих відпоручників в особах Андрія Коштовського і Петра Потічного старший комісар Стан. Лень усунув, заявляючи, що це від нього залежить, чи їх мати при собі чи усунути. А що цьому зарядженю вище наведені відпоручники і начальник громади спротивилися, то старший ком. Лень перервав спис населення і в тім часі постарався про затвердження свого безправного зарядження начальним комісарем Лукасевичем з Динова.

Павлокома, дня 9. березня 1932.

Коштовський Андрій, Потічний Петро, відпоручники громади.

Ще одно спростування п. Антона Крушельницького.

До Вельмишановного Пана Олександра Костика відповідального редактора „Діла" у Львові. Ринок ч. 10. II. пов.

Прохаю Вас на підставі обовязуючого пресового закону в найближчому числі свого часпису надрукувати спростування статті *„В. Юрченко у власній обороні"* („Діло" ч. 45.), на тому самому місці і тими самими черенками.

1) Неправда, що „панові Крушельницькому, що протягом нашого визвольного виру безтурботно заховувався в кабінетах, влучно міняючи орієнтації та портфелі від націоналістичного міністра до інтернаціонального консулянта — дивно..." — зате правда, що я „протягом нашого „народного виру" зовсім не заховувався в кабінетах, але ще й за ввесь час світової війни — вже від осені 1915 року до літа 1916, коли то я міг собі спокійно сидіти у Відні, стояв на пості директора в Городенці, 7 кільометрів від боєвого фронту й цілий рік ураз із своєю гімназією переживав трівогу боєвої лінії, — далі від осені 1916 р. до літа 1917 р. провадив українську гімназію під російською окупацією, займаючись крім того, як бурмістр міста, харитативною діяльністю для мешканців усіх націй, при чому я переносив на своїх плечах усі труднощі, побори і химерні забаганки російських поліційних начальників і командантів мандрівного російського війська і жив по анальогії з першої російської окупації й першого повороту австрійсько-мадярських військ, під безупинною загрозою з одного боку вивезення на Сибір, з другого шибениці з рук якого австрійсько-мадярського патріота, ворога всіх тих, що співпрацювали підчас російської окупації з російською владою. Вкінці правда, що не вважаючи на жахливі приклади з минулого й на почування свої й своєї родини, я остався хвесь у праці для громадянства, для

мати молоді, безпомічних, голодних родин урядників і ще більш безпомічних селян. Правда, що підчас відвороту мародерів Керенського я врятувався від смерти тільки тому, що моя дружина вдарила салдата-мародера в останній хвилині по рамені в стріл з нагана, звернений до моїх грудей, упав осторонь від мене. Правда, що при цій нагоді я втратив увесь свій маєток, що його вивезли мародери на возах із собою. Й узагалі внаслідок того, що віддав себе ввесь громадянській роботі, я за час світової й української війни тричі втратив усе, що мав і в 1925 р. вернув в Відня до голих стін. Правда, що „колиб я заховувався безтурботно в кабінетах", я — ледви 53 літня людина мав би вигляд інших людей мого віку а не поверх 60-літнього старика. Правда, що й пан Юрченко не дозволяв би собі тоді у відношенні до мене на слова, якими мене в свойому письмі вадідав.

Правда, що у 1918 році я займався підготовною роботою до дня 1. листопада й від 1. XI. 1918 р. до останніх днів листопада 1919 стояв я безперервно при праці на службі ЗУНР і УНР на відповідальних і небезпечних постах, які визначували мені український повітовий комісаріят, Західньо-український Державний Секретаріят Освіти і Уряд УНР, — правда, що вся моя праця в більшості не була ані безтурботна, ані така, щоб я міг „заховуватись" задля неї „в кабінетах". Неправда, що я „міняв влучно орієнтації та портфелі", — зате правда, що я працював увесь час до кінця 1919 р. згідно з постановами своєї політичної партії й у якнайтіснішому з нею порозумінні. Правда, що я зложив пост національного міністра, коли я побачив, що уряд, у якому я був міністром, працює на шкоду моєї тіснішої батьківщини — Галичини.

2) Неправда, що „пан Крушельницький — безкровний революціонер ні разу не ставав „под стенку", не нюхав фрази „ви арестовани", не чув потрясаючих слів „разстрелять"; в його спритністо орієнтуватися, „куди вітер віє", він завжди: нагодований, в теплі і з... пашпортом", — зате правда, що в часі перевороту Оскілка в Рівному за весну 1919 р., коли арештовано майже всіх міністрів УНР за винятком мене і ще двох, я, не зважаючи зовсім на наслідки свого кроку, ходив з міністром Л. Шрамченком до кватири Оскілка протестувати проти арештування в першу чергу нашого товариша галичанина-міністра В. Темницького, а також інших членів уряду. Правда, що наші переживання і становище за ту ніч перебування в кватирі Оскілка і коло ваґону, в якому сиділи увязнені міністри, та поворот, можуть звясувати найкраще В. Темницький і Л. Шрамченко. Неправда, щоб я „спритно орієнтувався, куди вітер віє", — зате правда, що я завсіди постійно встоював на свому становищі. Неправда, щоб я завжди був „нагодований, в теплі і з пашпортом", — зате правда, що в наслідок революційної роботи в роках 1918—1919, я мусів проживати від 1920 до 1925 р. на еміґрації у відносинах, про які найкраще знають ті, що зі мною тоді ближче жили. На польський пашпорт чекав я від січня 1923 до січня 1925 р.

3) Неправда, що „моглиж ви, пане, дошукатись мого справжнього прізвища, моглиж ваші людці вкрасти мою світлину. Чиж важко було довідатись у знайомих вам „еміґрантських колах", чи навіть у мене самого як виглядає мій нансенівський пашпорт?", зате правда, що ніякі „мої людці" не вкрали світлини Юрченка, бо ніяких „своїх людців" я не маю, так само не маю, та не бачив у житті світлини Юрченка, як і не бачив його самого. Далі правда, що, не розвідуючи про це, я довідався від людей з еміґранських кол, що прізвище В. Юрченка звучить на нансенівському пашпорті Карась-Галинський.

4) Неправда, що „питайте не у своїх підхлібників, що підшиваються під назву „еміґрантів", а в чесного еміґранта Ґонти, з яким саме я мав розмову про К. Поліщука", — зате правда, що історію з фотографією К. Поліщука знаю від еміґрантів, які стративши довіря до особи В. Юрченка свідомо уладили справу з пізнаванням фотографій, щоб провірити правдивість того, що про свою зустріч з Поліщуком пише пан Юрченко. Правда, що, поки я надрукував цілу історію з нансенівським пашпортом і фотографією К. Поліщука, я запитував удруге тих еміґрантів, чи дійсно пан Юрченко має нансенівський пашпорт і то виставлений на прізвище „Карась-Галинський" та чи справді саме так, не інакше було з фотографією К. Поліщука, при чому я попереджував їх, що буду про те друкувати в „Нових Шляхах". Знаючи про це, обидва потвердили свої слова. Правда, що після того я не потребую запитувати в цих справах п. Ґонти ані жадних інших незнаних мені „чесних еміґрантів", тим більше, що в чесноту своїх співрозмовців не сумніваюся.

З належною пошаною

Антін Крушельницький.

Від Редакції: До цього спростування подамо декілька заміток у черговому числі.

—o—

НОВИНКИ

— **Українська робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.** 792—?

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, вул. Хорущина 5.** (біля кіна „Аполльо") поручає по найнижчих цінах, ковдри, матераци і постіль. Переробляє ковдри по 6 зол., матераци по 8 зол. 786 71—100

— **Овочеві щепи** замовляти: А. Терпиляк — садівничо-огородниче заведення в Залукві, почта Галич. Ціна від 0.50—2.50 зол. за 1 штуку. Жадайте цінників. 7—22

— **Справа світлини Юрченка перед судом.** Акад. К. Студинський вніс позов до львівського суду проти наклепу, що він стоїть на услугах ДПУ, у звязку з адресованим до нього відкритим листом дир. Постолюка в „Ділі". Розправа відбудеться 12. квітня ц. р.

— **Могили варягів на Україні.** Шведський учений Т. Й. Арне, великий знавець старовини, в журналі „Акта археольоґіка" описав недавно відкриті в околицях Чернигова могили варягів. Досі знайшли 80 могил, але сподіються нового відкриття, бо Чернигів був торговельним осередком і в ньому проживало чимало варягів. Знайдене в могилах майже однакове. По лівому боці тлінних останків воїна лежали останки його жінки, по правому його меч, щит і інша зброя. Біля стіп лежав кістяк коня в повній зброї. Воєнне знаряддя безсумнівно шведського походження, жіночі прикраси в декотрих могилах мають словянські прикмети, деколи середземноморські, інколи навіть індійські. Це виявляє, що крім жінок, залишених у далекій батьківщині та невільниць — любок, варяги вікінги мали тзв. подорожні жінки. Ці жінки відбували подорожі разом із ними та мали право на честь лежати побіч воїна в могилі на тому місці, де повинна була спочити „перша жінка" шведка. В околицях Чернигова істнувала зовсім певно більша варяжська оселя. Була вона місцем перевантажування воєнної добичі на шляху до Швеції, а рівночасно бентежила дооколичні словянські оселі — вічною загрозою мирного життя.

— **Піврічні пописи елевів Музичного Інституту ім. Лисенка** у Львові відбудуться в понеділок 14. березня в год. 8. веч. у великій салі Муз. Т-ва (середні і вищі роки) і в середу 16. березня в год. 4-ій попол. в малій салі (середні роки). Вступ вільний, програмка 50 сот.

— **Туберкульозний Диспансер Українського Гігієнічного Товариства** у Львові перенесений з домівки „Народньої Лічниці" до власної домівки при вул. Уейського ч. 14. партер. Ординації для недужих на хороби легенів зокрема туберкульозу (чахотку) відбуваються щоденно від год. 8—10 перед полуднем і від 12—1. пополудні.

— **З Українського Наукового Інституту в Берліні.** У пятницю 11. березня ц. р. відбувся в Науковому Інституті в Берліні виклад інж. І. Драбатого „До минулого бжільництва на Україні" — німецькою мовою.

— **Оперетковий театр у Львові.** В найблищих днях урухомлять заходом Т-ва Прихильників Опери й Музики постійний оперетковий театр у салі „Новин". Першою виставою буде „Білявий циган".

— **Новий начальник слідчої поліції у Львові.** Новим начальником слідчого уряду у Львові призначили б. начальника такогож уряду у Станиславові.

— **Пожежа Читальні „Просвіти".** У Старяві, золочівського повіту, згорів будинок, у якому була Читальня „Просвіти" й кооператива. Будинок був обезпечений у тернопільському відділі ПЗУВ і „Дністрі". Поліція веде слідство, щоби викрити причину пожежі.

— **Примкнули конокрадів.** Золочівська поліція зліквідувала шайку циганів-конокрадів у Соболівці, золочівського повіту, вона „працювала" на області Сокальщини. У висліді слідства попали в холодну 4 цигани й Б. Трайбер із Білого Каменя, що перепродував крадені коні.

— **Волинь бойкотує електрівні.** Слідом за Луцьком почали бойкот електричної струї такі міста Волині — Здолбунів, Кремянець, Рівне, Володимир і Ковель. У Галичині заповіли бойкот Станиславів, Стрий, Борислав і Ряшів.

— **Зброя для залізничих кондукторів.** Повідомляють із Варшави, що міністерство звязку (комунікації) задумує роздати зброю кондукторам залізниці, щоби забезпечити перевозку вугілля. В останніх часах зросло число грабіжницьких нападів на вантажні поїзди з вугіллям.

— **Із краєвої хроніки.** Опрокидують поголоску про призначення урядового комісаря для Перемишля. — У Горбачі під Львовом знайшли замерзлу 31-літну жінку Катерину Миколишин, у гарячці вийшла вона з хати, зімліла на подвірі й замерзла. — Побилися за спадщину Гриць і Андрій Антошаки: Гриця привезли до львівської лічниці, Андрія арештували. — Вломники розбили касу окружної аптики в Жовкві та забрали трохи ліків. — Згоріла хрівля хати Параскевії Процик у Львівських Сороках, шкода 1200 зол. — На передмісті Сокаля знищив хтось памятковий хрест із часів польського повстання в листопаді 1830 р. Під замітом знищення хреста арештували 28-літ. Петра Питля. — У східних Карпатах живе 200 медведів — 70 у державних лісах, 130 у приватних. На Закарпатській Україні є ще около трицять медведів.

— **У кількох словах.** Аль Капона не випустять із тюрми, щоби шукав за вкраденим сином Ліндберга. Поліція стейту Ню Джерсі прохає про інформації у звязку з цією справою. — Підчас летунських вправ біля площі Прат дель Лльобреґат зударились два літаки й упали в море; два летуни потонули. — Чарлі Чаплін виїхав із Неаполю разом зі своїм братом у подорож до Японії.

— **Зменшення уродин в Англії.** Підсумки уродин у Великій Британії за четверте чвертьріччя 1931 р., проголошені недавно, виявляють, що число уродин в Англії та Валії тепер значно нижче від того, яке вперше перед 100-літтям записали. На 1000 мешканців випадає 14,6 уродин, себто менше трьох дітей родиться на кожних 200 мешканців; у 1880 р. на 200 мешканців родилося 7 дітей, у 1920 р. 5 дітей.

— **Справлення похибок.** Кінцеве речення фейлетону „Діла" в 56 ч. ст. 2. повинно виглядати так: „...де стару музику плекають усе ще не надто багато".

— **Великий поступ у ділянці плекання зубів.** Назубний камінь одна з найчастіших причин болю зубів. Цього небезпечного ворога наших зубів поборювали до недавна механічними засобами, способом, який не лише вимагає довшого часу, але також нераз дуже болісний. Щойно через додання до відомої віддавна пасти Кальодонт Сульфорицинолеату, винайденого д-ром Бройнліхом, кожний може усунути назубний камінь і запобігти його дальшому творенні, якщо буде постійно вживати ту пасту. Сульфорицинолеат у боротьбі з назубним каменем це великий крок вперед у ділянці плекання зубів.

Куток мови.

„Уділити", „вводити в блуд".

Зазначили ми тут недавно, що „уділяти місця" — це польонізм. На це відповідає в „Н Часі" проф. І. Огієнко, що слово „уділяти" „вільно вживається не тільки в літературній, але й у народній мові Великої України" і що „про якийсь польонізм нема тут ані натяку". На доказ цього проф. О. цитує приклади зі словника Грінченка і зі словника Укр. Акад. Наук. Усе непорозуміння в тому, що ми в данім випадку зазначували фразу „уділяти місця" як польонізм, а не саме слово, як це робить проф. О. В якому значінні вживає народня мова та наші письменники слова „уділяти", видко з таких прикладів, які виписуємо зі заданих словників. „Бог нам дав і людям вділяймо". „Нащо ти мене нещасницю вродила, гірку долю вділила?". „Кому ви нас уручаєте, кому ви нас уділяєте?" „Я й хату їм збудую, і города вділю, і поля дам". „Почали вони з братом ділитися хазяйством і вділили дурневі коростявого бичка".

Чи фраза „відступити місця в газеті" значить „дати його на завжди або дати в чиєсь повне розпорядження", це вже проблема фільософії мови і на цю тему можна би суперечатись.

У тім самім фейлетоні проф. О—а находимо фразу „вводити читача в блуд". Це чистіський польонізм. Ясно, що слово „блуд" не польське, а має в собі зовсім інше значіння. Виписуємо приклади: 1) блукання (блудом ходити); 2) нечиста сила, що збиває зі шляху (Як на чоловіка блуд нападе, то серед села дороги не найде"); 3) „Прелюбодіяніє" („янгол його на блуд не допускає").

Проф. О. хотів нам „зреванжуватися" за замітки щодо його гріхів і твердить, що треба казати „розяснювати питання" зам. „виясювати". На нашу думку це дві ріжні речі — можна щось „розяснювати", а не „вияснити". Далі він каже, що не „ніякий підпис", а „жадний". Робимо те саме, що проф. О. і виписуємо приклади із словника Грінченка „Ніяким богом не допросишся", „Не буде з цього пива ніякого дива". Далі не „розбирати подрібно", (бо це москалізм упевняє він), а треба „вияснити докладно". Цікавих відсилаємо до Словника Грінченка, де найдуть приклади із Шевченка, Нечуя-Левицького й ін. на слово розбирати в знач. розглядати, аналізувати, — можна щось „розбирати", а не вияснити. Так само слово „подрібно", утворене за українськими словами „подрібнити", „подрібниця" (подробиця), зовсім щось інше, як „докладно". Врешті проф. О. находить у нашім „Кутку" гріх проти милозвучности у фразі „не інакше" і радить писати „не йнакше" (!), а сам (див. фейлетон з 13-го ц. м.) уважає можливим писати „кутиків в справах..." (в. в спр.!).

— **Найбагатшим джерелом вітамін** є, як відомо, природний норвеський лікувальний тран. У склад Емульсії Шкотта входить найліпший печінковий тран з Льофотів, приладжений у легкостравній, приємній у смаку формі. Позатим Емульсія Шкотта має в собі домішку вапна та фосфору, завдяки чому побільшує лікувальну вартість трану, який зміцнює будову костей. Емульсія Шкотта це ідеальна вітамінова відживa. 1—?

З наших книжок.

ІВАН БИЛИНА: *„Моя сповідь". (Ч. І. Зі споминів інтелігента селянського походження.) Тернопіль. 1928. Друга частина: З історії світогляду галицько-українського інтелігента. Тернопіль, 1931. Накладом книгарні „Будучність".*

Дуже цікава тема і сміливий намір автора. Можна за ним дивуватись, що досі вона невикористана нашими письменниками. Тисячі нашої молоді переходили та переходять досі велику духову еволюцію, коли із селянських синів стають інтелігентами зі звичками „паничів", що соромляться свого походження.

Друга частина книжки ще цікавіша; вона пробує змалювати кристалізацію світогляду людини, що під впливом університетських студій і свого суспільного середовища хоче дати собі відповідь на головні питання свого відношення до світа, громадянства, релігії то-що. Уся книжка на-пів денник, наче літературний твір, на-пів психольоґічна аналіза. Є в ній сторінки, за якими їдемо з цікавістю, влучні спостереження та справді вартісні переживання; вартісні вони головно тим, що дуже характеристичні для психольоґії пересічного ґалицького інтеліґента. Автор з великою щирістю підкреслює, як зовсім випадкові зовнішні події або одно особисте перелетне переживання зміняє весь напрямок ідей і закрашує світогляд на іншу барву.

Книжка полишає жаль, що зібраний у ній матеріял майже зовсім змарнований, у тій формі, в якій він переданий. Вона написана типовою ґалицькою канцелярщиною, далекою від літератури. Крім цього має вона одну основну помилку: вибрана тема не трактована ані літературно, ані фільософічно. Якби такі переживання лягли в основу оповідання або повісти — вони могли б „жити", а тут вони передані, наче факти у рефераті. З другого боку їх аналіза не має необхідної глибини, щоби можна назвати її психольоґічною. Сказати „і ось тому-то я змінив тоді свої погляди на соціялізм", „і так-то я закохався", не даючи при цьому малюнку цього складного процесу — недоцільно, безцільно. Менш-більше кожний інтеліґент, що вміє писати листи, або на якого найшла охота писати денник, міг би скласти щось у роді такої „сповіди". Але сам цей сухий матеріял не вистачив би ще на книжечку

м. р.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 12. III. 1932. за масло експортове та десерове пріма 3·60 зол., за літру молока 23—24 сот., літру сметани 1·20 зол., копу яєць 4·80—5·00.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

О. КЛИМ КУЛЬЧИЦЬКИЙ.

Дня 20. лютого ц. р. пізним вечором голос дзвона розносив тужливим відгомоном під солом'яні стріхи Підпечар сумну вістку: помер наш дорогий душпастир і вчитель, найкращий громадянин і працівник, улюблений декан тисьменицької округи — о. Клим Кульчицький.

Село Підпечари, товмацького повіту, стратило свого довголітнього будівничого, що від самих основ почав ставити велику будівлю культурно-освітнього, господарського і громадського життя у своїй парохії. І коли нині Підпечари своїми культурними набутками присвічують прикладом цілій околиці — то це майже виключна заслуга Покійника.

Бл. п. о. Кульчицький уродився в 1862 р. в Коломиї, де батьки його вчителювали. Там-же кінчить народню та середню школу. В 1882 р. їде на теольоґію до Відня, де рівночасно до 1887 р. кінчить і фільософію, віддаючись студіям клясичної фільольоґії. У Відні є цілий час дириґентом семинарського хору. В 1887 р. стає священиком і вперше завідує парохією на Буковині (до 1890 р.). Відтак переноситься до Коломиї, де працює як сотрудник, катехит і ґімн. учитель до 1897 р. Попри ту роботу займається теж громадськими справами. Працює у всіх т-вах. Веде заходи для заснування української ґімназії, основує т-во „Колом. Боян", „Родину" та „Шкільну Поміч", що довший час розвивала свою працю під його головуванням. Вонаж іменує його потім своїм почесним членом.

Доля поцастила нам, що бл. п. о. К. в р. 1897. переходить як парох до Підпечар. Застав село у крайній нужді і безпросвітті, в руках жидів і розпите. І став невтомний працівник „перелоги орати". Як священик був свідомий, що людина тільки тоді може дбати про душу, коли не терпить голоду. Тож у першу чергу при парцеляції Підпечар і сусідніх сіл постарався, щоби парохіяни набули якнайбільше землі. Нераз силоміць тягнув людей, щоби купували землю; сам підписував векслі. Навчив нарешті людей любити землю і працювати на ній. В парі з тим повів рішучу боротьбу з альокоголізмом, закладаючи „Брацтво тверезости", а по війні кружок „Відродження". Оснував читальню „Просвіти" і працював у ній як голова до смерти. Завів теж у селі асекурацію худоби (чи не першу в Галичині!), яка стала справжнім добродійством селянства. Каса Райфайзена, кредит. кооп. „Самопоміч", спож. кооп. „Злука", т-во „Сокіл", аматорський гурток і мужеський хор — все те діло його працьовитих рук. Підпечарські громадяни ніколи не забудуть, як старенький уже душпастир цілими пополуднями просиджував із ними в читальні, не маючи часу навіть на те, щоби піти до хати зїсти. Вже недавно, хоч був тяжко хворий, цілими годинами провадив проби хору. — Плакали над могилою всі, бо о. декан був добрим опікуном сиріт, порадником і лікарем недужих, прибіжищем для бідних.

І околиця пізнала Покійного, як невтомного працівника і щирого громадянина. В Станиславові перші старання про оснування української ґімназії теж поклав бл. п. о. Кульчицький. Історія таких установ м. Станиславова, як „Селянська Бурса ім. о. Клима Кульчицького", кооп. „Достава", кооп. „Священича Поміч", Вдовичо-Сиротинський Фонд, „Інститут Неп. Зач. Пр. Діви Марії" і ін. — сама говорить про труди, посвяту й жертвенність Покійника, що їх він поклав для цих інституцій.

Довоєнна Тисьмениччина знала і бачила Покійного, як свого найкращого орґанізатора. Передовсім „Нар. Дім" і кред. кооп. „Віра" в Тисьмениці, що довгі роки розвивалися під його проводом, йому багато завдячують.

Громадяни с. Підпечари понесли величезну страту. Вже сьогодні, в три тижні по смерти о. декана, всі свідомі того, що зійшов у могилу не тільки найкращий душпастир, але й незаступимий громадянин і працівник. Дня 22. і 23. лютого всеньке село спішило віддати останню прислугу Покійному і поклонитись його тлінним останкам. А потім... скромну могилку коло церкви, скромну, як його життя, мовчки, зі сльозами в очах вкривали громадяни вінцями і цвітами. В. Й. П!

Громадянин.

Дописи.

НОВОСЕЛЕЧЧИНА. **(Прощання зразкового громадянина).** З днем 15. березня ц. р. Новоселеччину покидає д-р Лев Голінатий, котрий від 9 літ постійно працював як субститут у нотаріяльній канцелярії п. Мих. Сачинського. Д-р Голінатий за цілий час свого урядування відзначався великою солідністю в ріжних порадах, всякі роботи характеру національного, як прим. роблення контрактів під Народні Українські Доми (площі) виконував безплатно. Нераз було це получене з великими труднощами. Все обстоював справи селянські. Коли багато наших селян позахоплювалося було справою парцеляції і коли їм пізніше грозила необчислима страта, то завзята енерґія д-ра Л. Голінатого повитягала їх з критичного положення. Взагалі був зразковим громадянином, тому не диво, що ціла Новоселеччина, а зокрема українське селянство, полюбило щиро д-ра Голінатого, що 1930 р. переносив муки разом із сотнями селян Новоселеччини. При відході д-ра Льва Голінатого із Нового Села Новоселеччина тратить одного з найкращих робітників як на полі економічнім, так і національно-світнім. Комітет Національно-Демократичного Обєднання Новоселеччини щиро прощає при відході п. д-ра Голінатого і бажає йому якнайкращих успіхів на групі Станиславівщини. — **За Комітет УНДО. Новоселецької Округи: Осип Пашук.**

ЛУЦЬК. **(Забава „Сільського Господаря").** Дня 6 березня філія „С. Г." в Луцьку улаштувала першу „селянську забаву", в якій проте взяла участь і місцева інтеліґенція. Забава відбулася в домівці „Просвіти", а виконання всієї програми взяла на себе просвітянська молодь. Була виставлена одноактівка-жарт молодого автора п. Ів. Гайдюка під назвою „Конскрипція" й виступав мужеський хор під проводом п. Ол. Проскурні. Молодь під звуки селянської орхестри весело бавилася до 4 год. ранку.

Ширіть наш часопис!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Театр.

Понеділок, 14. III. в год. 8. веч. „Люди в готелі".

Вівторок, 14. III. в год. 8. веч. „Люди в готелі".

Театр Ріжнородностей.

Понеділок, 14. III. в год. 8. веч. „Щастя від завтра".

Вівторок, 15. III. в год. 8. веч. „Щастя від завтра".

Кіна.

АПОЛЬО: „Повітреплав Л. А. 3".
КАСІНО: „Трейдер Горн" (В. С. Ван Дайк).
КОПЕРНИК: „Quo vadis".
ЛЕВ: „Безіменні герої".
МАРУСЕНЬКА: „Quo vadis".
МІРАЖ: „Відродження".
ОАЗА: „Чотирьох із леґії".
ПАН: „Історія гріху" (Анні Ондра).
ПАЛЯС: „Циганські романси" (Бриґіда Гельм).
ПАСАЖ: Нечинний.
ПРОМІНЬ: „Граф Каліостро".
СОНЦЕ: „Моральність пані Дульської.
СТИЛЕВЕ: „Жоржетине кохання".
УТІХА: „Хаджі Мурат" (Ліль Даговер, Ів. Мозжухін), „Багряний кінь" (Гут Ґібсон).
ХИМЕРА: „Тайна секретарки".

Програма радіо.

Середа, 16. березня 1932.

Ляйпціґ (259,3) 20.00 Веселий вечір. **Мілано** (331,4) 20.45 Комедія. **Льондон** (356,3) 19.30 Концерт. **Гельсінґфорс** (368,1) 20.25 Танкова музика. **Гамбурґ** (372,2) 21.10 Італійська музика. **Букарешт** (394,2) 20.45 Концерт. **Берлін** (419) 18.00 Концерт. **Рим** (441,2) 17.30 Пісні. **Лянґенберґ** (472,4) 20.00 Веселий вечір. **Брюселя** (509,3) 22.00 Концерт. **Відень** (517,2) 17.00 Концерт. **Рига** (525,4) 20.20 Хор. **Мінхен** (532,9) 20.05 Народній вечір. **Будапешт** (550,5) 23.15 Танкова музика. **Ленінград** (1000) 19.00 Вечірний концерт. **Осльо** (1063) 20.00 Опера. **Калюндборґ** (1153,8) 23.00 Танкова музика. **Москва** (1481) 18.00 Література.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 15. березня 1932.

Львів (380,7) 11.45 Перегляд преси. 11.58 Час із Варшави. 12.10 Грам. кружок. 13.10 Про погоду дня. 13.15 Господарська оповістка. 15.00 Грам. кружок. 15.25, 16.20 Виклади для матуристів. 16.45 Грошева біржа. 15.50 Програма для дітвори. 16.40 Грам. кружок. 17.10 „Значіння людської підсвідомости". 17.35 Концерт. 18.50 Вечірня. 19.15 „Господарські курси через листування". 19.25 „Боротьба за поступ". 19.40 Грам. кружок. 19.45 Радієвий щоденник. 20.00 „Пригода лещатаря". 20.15 Мадярський хор. 21.55 Листування. 22.10 Фортепян. 22.45 Поліційна оповістка. 22.50 Танкова музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Подяка. Комітет для голодуючих в Угерцях Винявських складає сердечну подяку Високопов. п. Модестові Менцінському, артистові Корол. Опери в Стокгольмі, за дар 8. долярів для голодуючих. — **о. Симеон Кульчицький**, голова; **Омелян Волосянський**, секретар.

В звязку з анонсом Управи Укр. Театру „Заграва" з дня 24. II. ц. р. в „Новому Часі", подаю до відома, що я нічого спільного з театром „Заграва" не маю і за дальшу діяльність цього театру не відповідаю, а веду дальше театр під назвою — Укр. Театр під адм. проводом Ів. Волощука, себто назвою, якої театр вживав від 1. вересня 1931 аж до прибрання назви „Заграва". Під моїм проводом обїздить театр Поділыцину. Склад театру 14 осіб. Провідником сценічним є п. Вол. Шашаровський. — **І. Волощук.**

На „Рідну Школу" зложили Вп. д-ри Анна й Іван Ортинські в Празі 100 зол. замість квітів на могилу бл. п. д-ра Романа Ковшевича; Адміністрація „Мети" 200 зол. на доживлювання дітвори шкіл „Р. Ш.". — ВП. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

СРІБЛО продає найдешевше — Домбровський-Розваржевський — Академічна 1. 1246 1—?

ДІМ з огородцем, 2 покої і кухня, електрика, водотяг, близько трамваю, від першого мая до винайму. Кошарова 1, бічна Янівської. 1498 1—?

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОНКУРС.

Подільський Союз Кооператив у Тернополі оголошує отсим

Конкурс

на 1 люстратора з доброю практикою і відповідною освітою. — Оферти подавати на руки Дирекції ПСК. в Тернополі, вул. Міцкевича 11. 1511 1—?

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ
СМІХ ЗЕМЛІ
Ціна 1·50 зол., з почт. перес. 2·10 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.